

עין משפט
גד מצוה

גז א מיי פ"א מהל'
אישות הל' יב טוש"ע
ארי"ע ס"י סח סעי' ד (נצי"מ):

גה ב ג מיי שם טור שר"ע שם סעיף ה:
גה ד מיי פ"י שם הל' ט סמג עשין מה טוש"ע שם ס"י סו סעי' ו:
ה ה מיי פ"א שם הל' א והלכה ח סמג שם טוש"ע שם סימן סו סעיף א:

בא ו מיי פ"א מהל'
צ"ח מקדש הל"ג (סמג לאין ס) שר"ע יו"ד סימן רמב סעיף יג כנגסה:

תוספות רי"ר

ההוא דא**תא** לקמיה דר"ג. א"ל בעלתי ולא מצאתי דם. אמרה לו רבי עדיין בתולה אני. אמר להן הביאו לי שתי שפחות א' בעולה וא' בתולה הביאו לו הושיבם על פי חבית של יין. בתולה אין ריחה נודף. בעולה (פחת הפתוח) הושיבה ולא היה ריחה נודף. אמר לה לך כי במקחך. ההוא דא**תא** לקמיה דר"ג. הוקן א"ל רבי בעלתי ולא מצאתי דם. אמרה לו רבי בתולה שלימה נבעלה אלא ממשפחת דורקטי אני שאין להם לא דם בתולות ולא דם גדה בדיק ר"ג בקרובותי ומצא כדבריה א"ל לך זכי במקחך. ההוא דא**תא** לקמיה דרבי. א"ל רבי בעלתי ולא מצאתי דם אמרה לו בתולה שלימה אני. אלא שני בצורת הם. ראה פניה מוירקות. פי' מושחרים מחמת רעבון. צוה עליהם והכניסם למרחץ והאכילם והשקם והכניסם לחופה ובעל ומצא דם. א"ל לך זכי במקחך. קרא עליהם צפד עורם על עצמם יבש היה כעץ. צפד פי' לשון דבק: **מתני'** בתולה כתובתה מאתיים. ואלמנה מנה. בתולה אלמנה גרושה וחלוצה מן האירוסין כתובתן מאתיים מן הנשואין כתובתן מנה. פי' בתולה שהיא אלמנה או גרושה וחלוצה מן האירוסין ונשאת. כתובתה מן השני מאתיים שהרי בחזקת בתולה נשאת לו ויש לה טענות בתולים:

י:

בתולָה אֵלמנה גרושה חֲלוּצה. נראה לפרש דלרצותא נקט חלוּצה דסלקא דעתך אמינא כיון דשומרת יבם לא מיוחסתא כניסה לחופה שהרי יבמה יצא עליה בעל כחה וה"ל דכנשואה דמיא קמ"ל: **אֵלְמנָה** דכתיבא באורייתא מאי איבא **אֵמימר**. והא ליכא למימר דתפשוט מהכא דכתובת אלמנה מנה מדאורייתא דהא מנה לא היה צימי משה דלא הוכירה תורה אלא ככר והא דלמרינן בצבורות (דף ה. וסס) משה רבינו נאמן היה ובקי בחשבונות אלא שמנה של קודש כפול היה לא שהיה מנה צימי משה אלא כלומר כמו שמנה של קודש צימי יחזקאל כפול היה כך היה ככר של קודש כפול צימי משה: **וְתנא רב יוסף** אשור זו **סַיִקא** ו**מי הוא**. פי' צקונטרס ומי הוא צצריאת עולם וצלא רב יוסף מאשור וכן מכוש לא מצי למיפרך דמלינן למימר דאשור וכוש שם הממוח ולא שם העיר ומימות עולם היה שמש כך אצל קשה דמאי מיימי מאשור דאשור אע"ג דלא היה צדורו ונראה לר"י לפרש דסליקא צימי משה מי הוא דקיס ליה דסליקא לא היה צימי משה וסציב סליקא הולך חדקל ולא אצל אשור שהיה צימי משה:

אמר רב אבא תמרים א"ל יורה. ואם תאמר דצפ"ג דכריתות (דף יג: וסס) (אמר רב הונא) אמר רב הלכה כר' אלעזר דאינו מחייב על שאר משכרין אלא על היין בלבד וי"ל אע"ג דלא מחייב על ציאת מקדש אסור להורות^(ה) וה"ג משמע צס"פ אלו מומין (בבורות מה:)^(ה) דפסול לעבודה למאן דלא מחייב אשאר משכרין אף על גב דעבודה לא אחיל הוא הדין נמי דאל יורה: מעביילן

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

גיהוץ. לשיקיי"ר צאצן הזכוכית: **כניצום שלהן**. שהיו מימיהם יפים לכנס או סמנין יפים היו להן לכנס ובניצום שלנו אין הצגד מלוצן עד שהיה מוגוהך: **מעבדא ליה חומרסא**. שפשוף האצן מעביר את הדם: **חומרסא**. אצן. כדלמרינן בגיטין (דף סט:)

^(א)גיהוץ שלנו כביבום שלהם ואי אמרת ניעבד גיהוץ מעברא ליה חומרתא ההוא דאתא לקמיה דרבן גמליאל ב"ר אמר ליה רבי בעלתי ולא מצאתי דם אמרה ליה רבי עדיין בתולה אני ^(א)אמר להן הביאו לי שתי שפחות אחת בתולה ואחת בעולה הביאו לו והושיבין ^(ב)על פי חבית של יין בעולה ריחה נודף בתולה אין ריחה נודף אף זו הושיבה ולא היה ריחה נודף אמר לו לך זכה במקחך ונבדוק מעיקרא בגווה גמרא הוה שמיע ליה מעשה לא הוה חזי וסבר דלמא לא קים ליה בגווה דמלתא שפיר ולאן אורח ארעא לולואלי בבנות ישראל ההוא דאתא לקמיה דרבן גמליאל הוקן אמר לו רבי בעלתי ולא מצאתי דם ^(א)אמרה לו רבי ממשפחת דורקטי אני שאין להן לא דם גדה ולא דם בתולים בדיק רבן גמליאל בקרובותיה ומצא כדבריה אמר לו לך זכה במקחך אשריך שזכית למשפחת דורקטי ^(א)מאי דורקטי דור קטועי^(א) אמר רבי חנינא תנחומים של הכל ניחמו רבן גמליאל לאותו האיש דתני רבי חייא כשם ^(א)שהשאור יפה לעיסה כך דמים יפים לאשה ותנא משום רבי מאיר כל אישה שדמיה מרובין בניה מרובים אתמר רבי ירמיה בר אבא אמר זכה במקחך אמר ליה ורבי יוסי בר אבין אמר נתחייב במקחך אמר ליה בשלמא למאן דאמר נתחייב היינו דרבי חנינא אלא למאן דאמר זכה מאי זכותא דלא אתי לידי ספק גדה ההוא דאתא לקמיה דרבי אמר ליה רבי בעלתי ולא מצאתי דם ^(א)אמרה לו רבי עדיין בתולה הייתי ושני בצורת הוה ראה רבי שפניהם שחורים צוה עליהן והכניסום למרחץ והאכילום והשקום וצ"ל לך זכה במקחך קרי רבי עליהם ^(א)צפד עורם על עצמם יבש היה כעץ: **בַּתְּנִי'** יבתולה כתובתה מאתיים **ואלמנה** מנה **יבתולה** אלמנה גרושה וחלוצה מן האירוסין כתובתן מאתיים **ויש להן טענת בתולים: גב'** מאי אלמנה אמר רב חנא בגדתאה אלמנה על שם מנה אלמנה מן האירוסין מאי איבא למימר אידי דהא קרי לה אלמנה הא נמי קרי לה אלמנה אלמנה דכתיבא באורייתא מאי איבא למימר דעתידין רבנן דמתקני לה מנה ומי כתב קרא לעתיד אין דכתיב ^(א)ושם הנדה השלישי חדקל הוא ההולך קדמת אשור ותנא רב יוסף ^(א)אשור זו סליקא ומי הואי אלא דעתידה הכא נמי דעתידה ואמר רב חנא בגדתאה מטר משקה מרוה ומזבל ומעדן וממשיך אמר רבא בר רבי ישמעאל ואיתימא רב יימר בר שלמיא מאי קרא ^(א)תלמיה רוח נחת גרודיה ברביבים תמוגגנה צמחה תברך אמר רבי אלעזר מזבח מזיח ומזין מחבב מכפר היינו מכפר היינו מזיח מזיח מזיח ועונות ואמר רב חנא בגדתאה ^(א)תמרי משחנן משבען משלשלן מאשרן ולא מפנקן אמר רב אכל תמרים יאל יורה מיתיבי תמרים שחרית וערבית יפות במנחה רעות בצהרים אין כמותן ומבטלות שלשה דברים מחשבה רעה וחולי מעים ותחתוניות מי אמרינן דלא מעלו עלויי מעלו ולפי שעתא מרדא מידי דהוה אחמרא ^(א)דאמר מר ^(א)השותה רביעית יין אל יורה ואיבעית אימא לא קשיא הא מקמי נהמא הא לבתר נהמא דאמר אביי ^(א)אמרה לי אם תמרי מקמי נהמא כי נרגא לדיקולא בתר נהמא כי עברא לדשא ^(א)דשא אמר רבא דרך שם דרגא אמר רבא דרך גג פוריא א"ר פפא שפרין ורבין עליה אמר רב נחמן בר יצחק אף

מחשבה רעה. דאגה. לפי שמשמחות את הלז וההרים שעת אורה והלה היא: **כי עצרא לדשא**.

מסורת הש"ס

א) [תענית כט:];
ב) [יבמות ס:];
ג) [נעדרוך איתא מאי דורקטי מנא דור קטוע];
ד) מנח. גי' רש"י.
ה) מה ח: סד.;
ו) יומא י. א' גיטין ע.;
ז) [נצי"מ] ס' סנהדרין מז.
ח) ד"ה העופקים];
ט) עירובין סד. [מיר לת.];
י) [קדושין לא: וס"ג];
יא) [שבת עז:];
יב) בס"א ליתא כל,
יג) כ"י,
יד) [בכריתות מילת דהתם מדאורייתא והכא מדרבנן הוה דאסור],

תורה אור השלם
1. חֲשֹׁךְ מִשְׁחֹרֵךְ הָאָרֶץ לֹא יִבְרָר בַּחֲצוֹת צֶפֶד עוֹרֵם עַל עֲצָמָיו בְּיָשׁ הָיָה כְּעֵץ. אִיכָּה ד ח 2. וְשֵׁם הַקָּדוֹךְ הַיִּשְׂרָאֵלִי תִּדְקַל הוּא הוֹלֵךְ קִדְמָת אֲשֹׁר וְהַקָּדוֹךְ הָרְבִיעִי הוּא פֶּתֶר:
בראשית ב די
3. תְּלִמְיָה רַחֵם נַחַת בְּרִיבִיבִים תִּמְוַגֵּגָה צִמְחָהּ תִּבְרִי: תהלים ס יא

לעזי רש"י

לשיקיי"ר [לישקיי"ר].
לגח.
דישטנפ"ד
[דישטנפרי"ך]. להשרות.

מוסף רש"י

גיהוץ שלנו כביבום שלהם. גיהוץ שלנו אינו יפה אלא כניצום שלהן (תענית כט:). משלשלן. משלשלום (גיטין ע.). מאשרן. תענות כח (שם). ולא מפנקן. אינן מתענגות על הלז להיות איסטנים ואע"פ שגן ממוקות (שם). השוטה רביעית יין אל יורה. כדמתי יין וסכר אל פתח. וסמיך ליה ולהבדיל ולהורות, דמשמע דלענין הוראה נמי לא ישמה (נזיר, זח.).